

Annikka Kalliokoski
LKT, klinisen farmakologian
ja lääkehoidon erikoislääkäri
Asiantuntijalääkäri, Kela

Tinna Voipio
Farmaseutti
Tutkija, Fimea

Päivi Ruokoniemi
LT, klinisen farmakologian ja
lääkehoidon erikoislääkäri
Ylilääkäri, Fimea

Psykykenlääkkeiden käyttö on muuttunut 2000-luvulla

Psykykenlääkkeiden kulutuksen ja niistä sairausvakuutuskorvausta saaneiden määrän muutokset heijastelevat uudistuvia hoitokäytäntöjä ja lääkemarkkinoiden käännteitä.

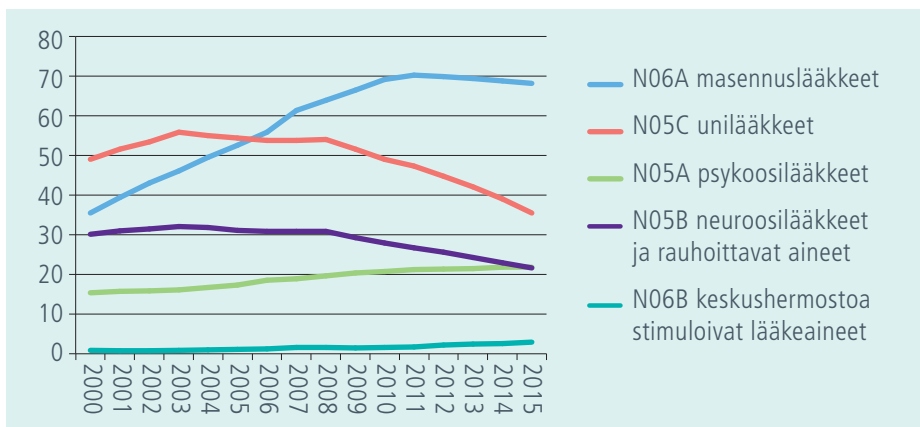
Millenniumin jälkeen masennuslääkkeiden käyttö rikkaissa maissa kaksinkertaistui kymmenessä vuodessa. Samalla Suomikin pääsi masennuslääkkeiden suurkuluttajien joukkoon. Masennuslääkkeiden kokonaiskulutus näyttää kuitenkin nyt tasaantuneen (**kuvio 1**). Samalla essitalopraamin ja venlafaksiinin kulutus on kasvanut ja sitalopraamin vastaavasti pienentynyt (**kuvio 2**).

Viime vuonna masennuslääkkeistä maksettiin korvauksia 21 miljoonaa euroa. Potilasta kohden suurin keskimääräinen korvaus maksettiin agomelatiinista (147 e), duloksetiinista (105 e), bupropionista (97 e), moklobemidista (88 e) ja venlafaksiinista (62 e). Pienin keskimääräinen korvaus maksettiin mirtatsapiinista (24 e), sitalopraamista (25 e) ja essitalopraamista (31 e).

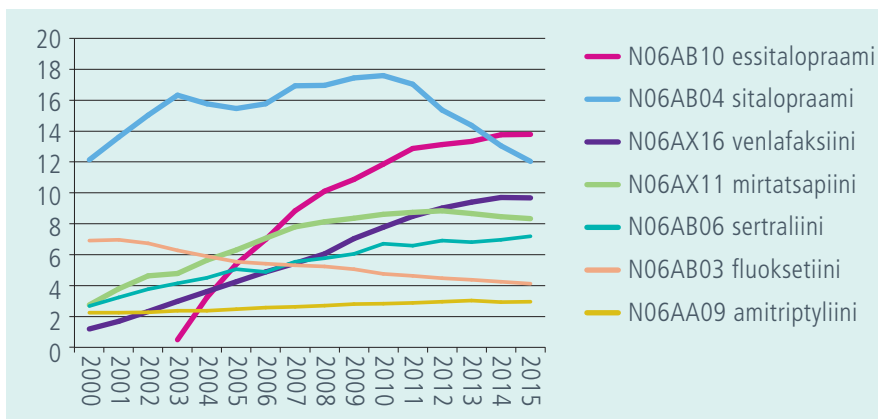
Unilääkkeiden ja rauhoittavien käyttö vähenee

Vuonna 2015 yleisimmät unilääkkeet olivat tsopikloni (17,3 määriteltyä vuorokausiannosta 1 000:ta asukasta ja vuorokautta kohden eli 17,3 DDD/1 000 as/vrk), tematsepaami (8,64),

Kuvio 1. Psykykenlääkkeiden kulutus määritellyin vuorokausiannoksina (DDD/1 000 as/vrk) Fimean lääkekulutustietojen perusteella v. 2000–2015.

Kuvio 2. Yleisimpien masennuslääkkeiden kulutus määritellyin vuorokausiannoksina (DDD/1 000 as/vrk) Fimean lääkekulutustietojen perusteella v. 2000–2015.

tsolpideemi (5,87) ja melatoniini (2,53). Näistä viimeisintä on saatavilla myös ravintolisävalmisteina, joiden kulutus ei rekisteröidy lääkemenkilötilastoon. Rauhoittavista lääkkeistä yleisimmät olivat diatsepaami (5,98 DDD/1 000 as/vrk), oksatsepaami (5,65) ja alpratsolaami (5,00).

Vuonna 2015 sairausvakuutuskorvausta maksettiin unilääkkeistä 242 462 henkilölle ja rauhoittavista lääkkeistä 156 580 henkilölle. Vuonna 2008 vastaavat luvut olivat 342 073 ja 205 461.

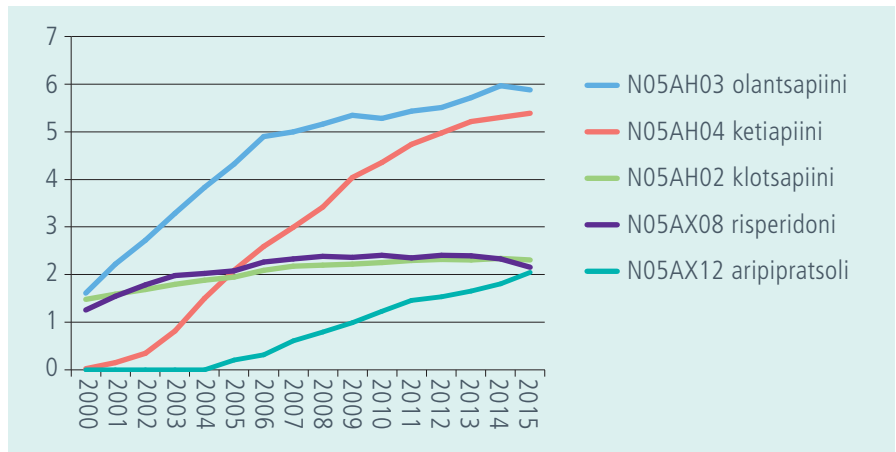

Olantsapiini ja ketiapiini yleisimmät psykoosilääkkeet

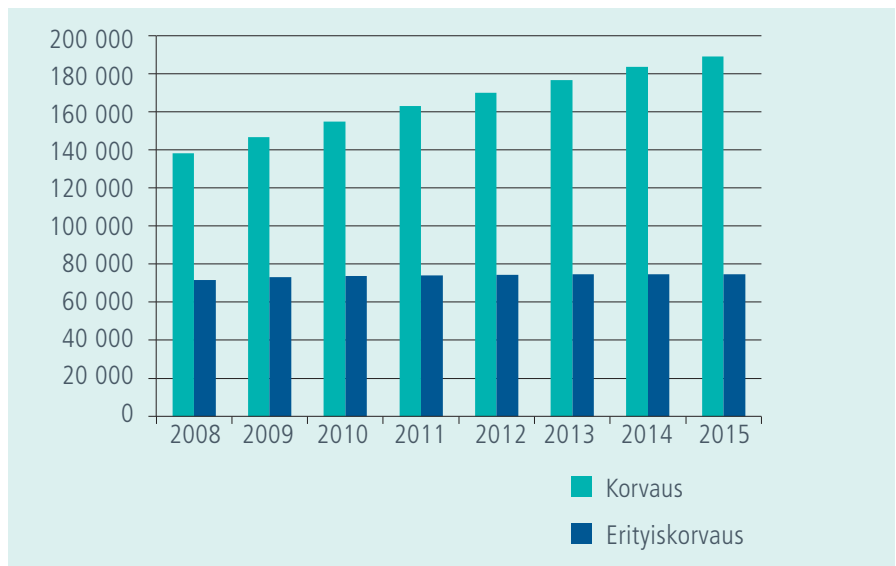
Psykoosilääkkeistä erityisesti olantsapiinin ja ketiapiinin kulutus on kasvanut viime vuosikymmenen aikana voimakkaasti (kuvio 3). Samanaikaisesti psykoosilääkkeistä erityiskorvausta saaneiden osuus on pienentynyt (kuvio 4). Vuonna 2015 erityiskorvausta sai 98 % klotsapiinin, 84 % aripipratsolin, 71 % olantsapiinin, 36 % risperidonin ja 25 % ketiapiinin käyttäjistä. Yhteensä sairausvakuutuskorvausta psykoosilääkkeistä maksettiin 189 166 henkilölle.

Myös keskushermostoa stimuloivien lääkkeiden kulutus on kasvanut (kuvio 1). Yleisin niistä on metyylyfenidaatti, jonka kulutus on lähes viisinkertaistunut kymmenen viime vuoden aikana. Vuonna 2015 sen kulutus oli 2,39 DDD/1 000 as/vrk. Metyylyfenidaatti on peruskorvattava, ja siitä maksettiin sairausvakuutuskorvausta 19 313 henkilölle. ●

Kuvio 3. Yleisimpien psykoosilääkkeiden kulutus määritellyin vuorokausiannoksina (DDD/1 000 as/vrk) Fimean lääkekulutustietojen perusteella v. 2000–2015.

Kuvio 4. Psykoosilääkkeistä sairausvakuutuskorvausta ja erityiskorvausta saaneiden määrä tilastotietokanta Kelaston perusteella v. 2008–2015.

TIETOA LÄÄKKEIDEN KULUTUKSESTA:
www.fimea.fi > Lääkehaut ja luettelot > Kulutustiedot

TIETOA KELAN MAKSAMISTA LÄÄKEKORVAUKSISTA:
www.kela.fi > Tietoa Kelasta > Tilastot > Tilastotietokanta Kelasto > Sairastaminen > Lääkkeet > Lääkekorvausten saajat ja reseptitiedot